

KINNITATUD

Kaitseliidu ülema 2020. a
käskkirjaga „Koolitaja algõppe
kursuse õppekava kinnitamine“

KAITSELIIT
KOOL

KOOLITAJA ALGÕPPE KURSUS
õppekava

Alu 2020

Muudatused õppekavas

Jrk nr	Muudatuse sisu	Muudatuse aeg	Muudatuse algataja
1.	Instruktorikursuse ainekava muudetud koolitaja algõppe kursuseks	2020	Inimressursi arendamise õppesuund

Õppekava koostajad (2005–2018):

Sõjaväeline auaste ja nimi	Struktuuriüksus	Ametinimetus
Riina Kütt (Nemvalts)	kool	Instruktor (2005)
Merle Kodu (Sikka)	kool	inimressursi arendamise õppesuuna juhataja (2011)
Aet Kala	kool	inimressursi arendamise õppesuuna koolitustreener- instruktor (2017)

Lisaks osalesid õppekava väljatöötamisel või andsid ekspertarvamuse (2020):

Sõjaväeline auaste ja nimi	Struktuuriüksus	Ametinimetus
Tanel Viks	kool	inimressursi arendamise õppesuuna juhataja
Alar Olup	kool	inimressursi arendamise õppesuuna koolitustreener-instruktor
Taive Saar	kool	inimressursi arendamise õppesuuna juhtimistreener-instruktor
Nele Pernits	kool	teadmus- ja arendusjaoskonna haridustehnoloog

Sissejuhatus:

Kaitseliit on kompleksne riigikaitseorganisatsioon, mille väljaõpe on võitlusvõime loomise ülioluliseks komponendiks. Kaitseliit püsib motiveeritud ja väljaõpetatud inimestel. Väljaõppe taseme ühtlustamisel ning soorituse parandamisel malevates on suur roll instruktoritel. Eesmärgiks ei ole ainult väljaõppeürituste läbiviimine, vaid läbi kaasava väljaõppe konkreetse võimekuse saavutamine.

Instruktorite kvalifikatsioon moodustub eriala- ja koolituspädevustest. Instruktori rolli malevates saavad kanda inimesed, kes on selleks spetsiaalselt koolitatud. Koolitaja algõppe kursus annab tulevasele instruktorile täiskasvanute õpetamise metoodika baasteadmised. See loob eeldused organisatsiooni väljaõppeliste ülesannete tulemuslikuks täitmiseks.

Koolitaja algõppe kursus on edasiarendus **Taani Kodukaitse Akadeemia Instruktorikursusest** ja on eelduskursuseks erinevatele instruktori kursustele Kaitseliidus, Koolitaja treeneri kursusele, Väljaõppe tehnoloogia kursusele, Reservohvitseri kursusele (kompaniiülem), Reservohvitseri kursusele (rühmaülem), Reservvanemallohvitseri kursusele (kompaniiveebel), Reservvanemallohvitseri kursusele (rühmavanem), Hindaja kursusele Kaitseliidus ja Välivahekohtuniku kursusele Kaitseliidus.

Koolitaja algõppe väljaõpe on ka Nooremallohvitseri kursuse (NAKkl) õppekava lahutamatu osa.

Koolitaja algõppe kursuse kohustuslik eelduskursus on Sõduri oskuste kursus (SOK) või muu samaväärne kursus Kaitseliidus/Kaitseväes, Naiskodukaitse baasväljaõppe kursus (NKK BVÕ) või Vabatahtliku noortejuhi kursus.

Koolitaja algõppe kursuse soovituslik eelduskursus on Eneseväljenduse algõppe (EVA) kursus.

Kooskõlastajad:

Sõjaväeline auaste ja nimi	Struktuuriüksus	Ametinimetus
kol Eero Rebo	Kaitseliidu peastaap	staabiülem
kol-ltn Meelis Pernits	Kaitseliidu kool	pealik
kol-ltn Rene Brus	Kaitseliidu peastaabi G7	osakonna ülem
mjr Andres Pehme	Kaitseliidu peastaabi G1	osakonna ülem

Sihtgrupp

Kaitseliidus väljaõpet läbi viivad liikmed, töötajad ja tegevälased.

Eesmärk

Kursuse läbiviimisega luuakse eeldused koolitajate teadmiste ja oskuste kujunemiseks, et õppetundide läbiviimise kaudu juhendada täiskasvanute õppimist. Kursuse tulemusel võimendatakse organisatsioonisisest suutlikkust viia läbi mitmekesisemat ja ajakohasemat väljaõpet, suurendades koolitajate arvu, kes oma hoiakutega loovad õppimist soodustava keskkonna.

Taotletav pädevus

Kursuse läbinul on võimekus ette valmistada ja läbi viia metoodiliselt läbimõeldud, kaasavaid ning tulemuslikke õppetunde.

Õpiväljund

Kursuse lõppedes kursuslane:

- Analüüsib probleemist lähtuvalt õpivajaduse ja sõnastab õpieesmärgi;
- kavandab ja viib läbi probleemipõhiseid õppetunde, mis on kooskõlas õpieesmärgi, kasutatava aja ja sihtgrupiga;
- lähtub õppetunni kavandamisel ja läbiviimisel probleemipõhisusest, õpetamise põhimõtetest ning eesmärgist;
- kasutab õppetunni läbiviimisel otstarbekaid õppemeetodeid;
- koostab sisuka ja kasutatava koolituskaardi;
- järgib standardtunni struktuuri;
- hindab tunni eesmärgi saavutamist;
- reflekteerib iseennast;
- annab väärtuslikku tagasisidet.

Sisu ja maht

Teema	Iseseisev õpe (digiõpe)	Kontaktõpe
Probleemipõhisus ja õpetamise põhimõtted	2	1
Õppetunni eesmärk	1	1
Õppetunni struktuur	1	1
Õppemeetodid	1	4
Õppetundide kavandamine	8	12
Õpitulemuste hindamine	1	1
Väärtuslik tagasiside	-	1
Õppetundide läbiviimine ja refleksioon	-	25
Teemad kokku:	14	46
Kursuse kogumaht:	60 akadeemilist tundi	

Läbiviimine

Kursus koosneb iseseisvast tööst ja kontaktõppest.

Iseseisva töö käigus õpivad kursuselased täiskasvanute õpetamise metoodikat ja valmistavad ette tunnid, mille kursusel läbi viivad (elektroonilises keskkonnas).

Kontaktõppes on iga kursuslane kahes rollis – õppur ja koolitaja. Kursuse teooriatunnid käsitlevad koolitaja algteadmisi. Kursuse teooriaosa varieerub sõltuvalt konkreetsete õppurite teadmistest ja oskustest.

Põhirõhk on kursuslaste poolt läbiviidavatel õppetundidel ning sooritustele järgnevatel analüüsidel (treening). Harjutustundides saavad õppurid kasutada tundide läbi viimisel probleemipõhist lähenemist ja katsetada õpitud metoodikat. Soorituste järgsed analüüsid ehk koolitaja juhendamine viiakse läbi enesevastandamise meetodit (sh videotreeningut) kasutades.

Õppetöö kursusel soodustab kursuslaste sotsiaalse ja enesemääratluspädevuse suurenemist. Kursus annab läbi praktiliste õpituatsioonide ja aktiivõppe võimaluse ennast uudes olukorras proovile panna ning iseendast rohkem teada saada. Oma praktilist õpetamise kogemust analüüsid õpitakse tundma enda nõrku ja tugevaid külgi. Kursus loob võimaluse tagasiside andmise ja vastuvõtmise oskuse arenguks.

Koolitaja algõppe kursuse jooksul jälgitakse õppurite/koolitajate sooritusi õppetunni läbiviimise, eneseanalüüsi ja isikuomaduste aspektist ning sellest lähtuvalt võidakse neid soovitada Koolitaja treeneri kursusele.

Läbivad teemad

Kursust läbivad põhieesmärgi toetavad ja kaasnevad õpikogemused:

- tagasiside ja oma käitumise nägemine suurendab teadlikkust iseendast;
- oma käitumise nägemine loob aluse refleksiooniks ja motiveerib oma käitumist muutma;
- reflekteerimisel areneb analüüsi oskus ja see võimaldab iseseisvalt teooriaid õppimisest ning õpetamisest uurida;
- grupitöös õppimine parandab kommunikatiivseid ja sotsiaalseid oskusi;
- kommunikatiivsed oskused võimaldavad õppida kasutama refleksiivset dialoogi.

Hindamine

Kursuse raames toimub kujundav hindamine. Õppuri sooritust iseseisva õppe ajal analüüsib õppur ja toetab koolitaja treener. Hinnang on õppurile abivahendiks enda arengus kursuse jooksul ja see ei kajastu tunnistuse lisal.

Sooritust kontaktõppe ajal hindavad hindamise tabeli alusel õppur, grupikaaslased ja koolitaja treener, mille alusel kirjeldatakse õppuri areng koolitaja rollis.

Väljastatavad dokumendid

Kursuse läbinule väljastatakse Kaitseliidu kooli tunnistus koos lisaga ja tema arengukirjeldusega.

Viited

Kaitseväe ja Kaitseliidu väljaõppe eeskiri (2019);

Kaitseliidu ülema aastakäsk. Kaitseliidu kooli ülesanded 2020. aastaks. Tallinn: 18. veebruar 2020 käskkiri nr K-0.2-2.1/20/4527U.

Õppevara

A task-centered instructional strategy. Journal of research on Technology in Education, 40(1), 33-50, (2007), M. David Merrill;

Blueprints for Complex Learning: The 4C/ID-Model. Educational technology research and development 50(2), 39-61 (2002), Jeroen J. G. Van Merriënboer, Richard Edward Clark and Marcel B. M. de Croock;

Educational technology research and development 50, 43-59 (2002), M. David Merrill;

First principles of instruction: Identifying and Designing, Effective, efficient and Engaging instruction (2013), M. David Merrill;

Instruktori abiline (2006), A. Ots;

Rakenduspedagoogika õpik (2002) Kaitsejõudude peastaap;

Ten steps to complex learning: A systematic approach to four-component instructional design (2018), Jeroen J. G. Van Merriënboer and Paul A. Kirschner;

Terminid ja lühendid

Õppur – kursusel ja harjutustunnis õppija rollis osalev kursuslane.

Koolitaja – harjutustunni läbiviija.

Koolitaja treener – koolitaja soorituse tagasiside andja enesevastandamise meetodil.

Instruktor – koolitajate algõppe läbinu, kes on mõne eriala spetsialist

Treenimine – koolitaja treeneri poolt juhitud tegevuste järgne analüüsiv protsess, mis on suunatud koolitaja arendamisele.